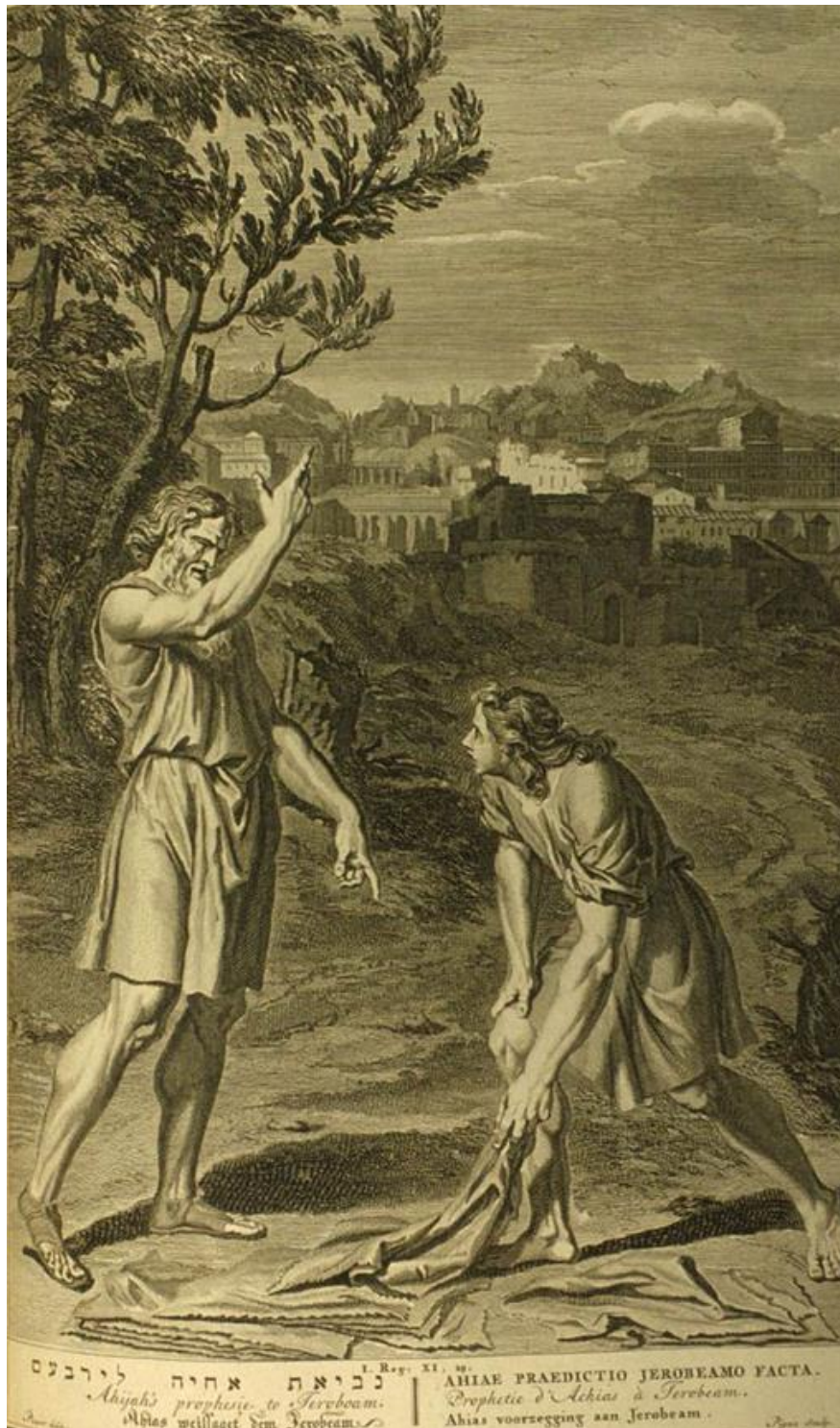

Achiáš Silonský - hebr. אחיה השילוני /Ahiya Hashiloni – „Jahve je môj brat“; levítsky prorok zo Siloe v časoch Šalamúna; ako je uvedené v hebrejskej Biblii (1Kráľov 11,29) Achiáš podnecoval vzburu proti Šalamúnovi a predpovedal Jerobeámovi, že sa stane kráľom

http://en.wikipedia.org/wiki/Ahijah_the_Shilonite

A. Bloemaert: Prorok Achiáš predpovedá katastrofu rodiny Jeroboáma (rytina, 16.-17.st.)

G. Hoet: Achiašovo proroctvo Jarobeámovi (rytina, 1728)

Achilles - gréc. Ἀχιλλεύς/Achilleus; v *gréckej mytológii* hrdina, syn *Pelea* a *neréidy Thetis*; bohovia mu dali krásu, statočnosť, nie však *šťastie*: mal ľudskú súcitnosť; nezraniteľný okrem miesta na päte, za ktorú ho držala matka *Thetis* pri ponorení do rieky *Styx* (ďalej pozri pod heslom *Peleas*); pred účasťou na *Trójskej vojne* sa ukrýval na dvore kráľa *Lykoméda* preoblečený za dievča (pozri *Omfala*), kde ho vypátral *Odyseus* a prinútil ho vrátiť sa do vojska *Agamemnóna* (počas svojho pobytu na dvore splodil s kráľovskou dcérou *Deidameiou* syna *Neptoléma*); protivník *Hektora*, *Kyknosa* a priateľ *Patrokla*; keď *Patrokla* zabil *Hektor*, *Achilles* v novom brnení, ktoré mu vyrobil *Héfaistos*, zabil *Hektora*; iba s *Achillovou* účasťou (veštba *Kalchása*) mohli Gréci vyhrať *Trójsku vojnu*; strelou, ktorú viedol *Apolón*, zasiahol *Achilla Paris*; *Achilles* bojoval vo vojne so záprahom

nesmrteľných koní (pozri *Dolón*), zabil aj kráľovnú *Amazoniek Penthesileiu*; Achillov syn *Neptolemos* zabil posledného trojského kráľa *Priama* a jeho dcéru *Polyxenu* obetoval na otcovom hrobe; Achillovi zasvätené množstvo svätýň a bol vzorom pre starovekú mládež (napr. pre *Alexandra Macedónskeho*, o ktorom navyše *Plútarchos* hovoril, že zo strany matky Olympiady bol Achillovým potomkom); najčastejšie zobrazovaný pri hre v kostky s Aiantom, ďalej Achilles obväzujúci raneného *Patrokla*, ďalej Achilles v súboji s Hektorom; pozri *Penthesileia*; (Rubens, Poussin, B.di Bianco, J.B.Regnault, F.Girardon, Delacroix, M.Slevogt)

<http://it.wikipedia.org/wiki/Achille>

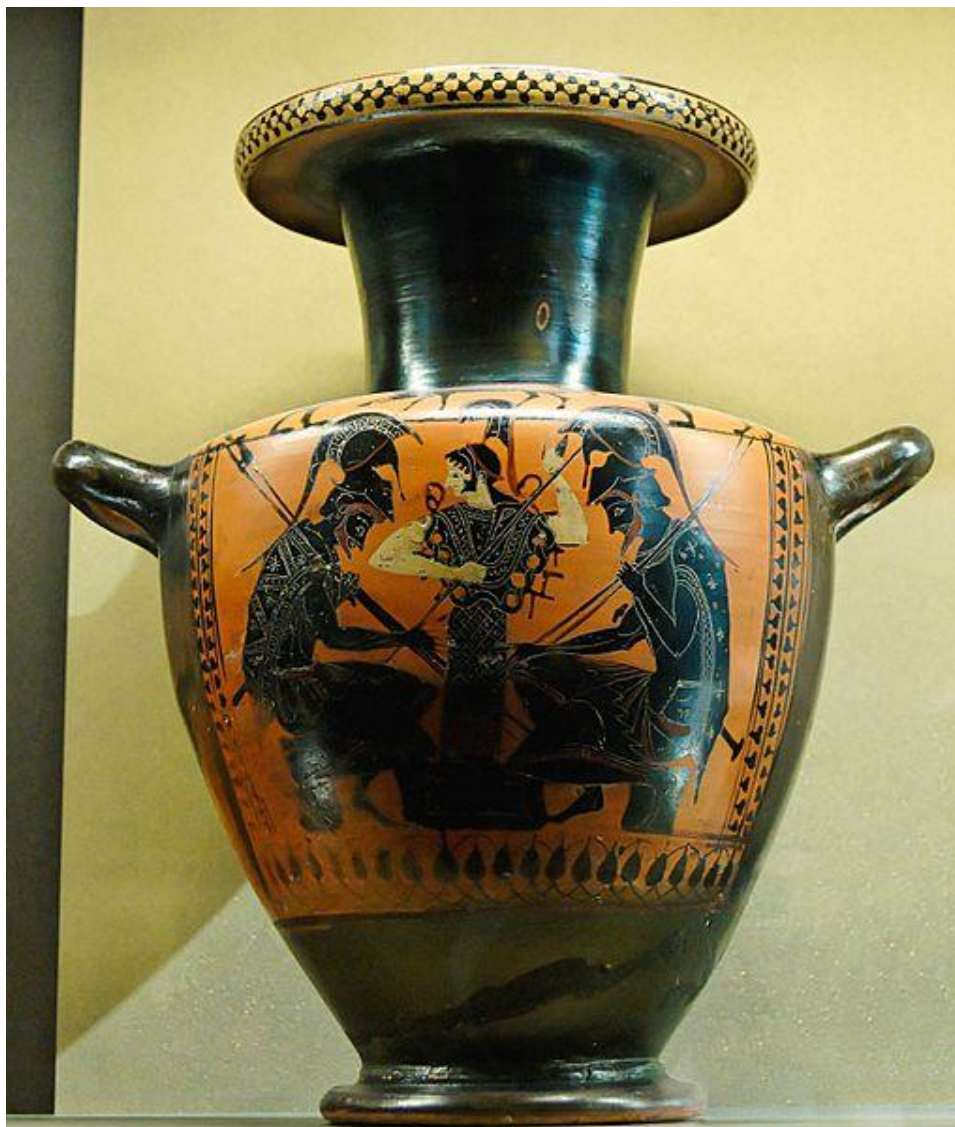
http://it.wikipedia.org/wiki/Guerra_di_Troia

Edinburgh maliar: Peleus zveruje Achilla do starostlivosti Cheirona (technika na bielom pozadí, lekythos, 500 pr.Kr.)

Diosphos maliar: Achilles na voze ťahá za sebou mŕtvolu Hektora (šiesta technika, eretrejský lekythos, 490 pr.Kr.)

Achilles hrá s Aiasom kocky (šiesta technika, stamnos)

Thetis na hippokampovi prináša Achillovi pancier (antická keramika)

D. van Baburen: Achilles pripravený pomstiť smrť Patrokla (1624)

Ch.-A. Coypel: Hnev Achilla (1737)

Ch.-A. Coypel: Achilles ide pomstiť smrť Patrokla (18.st.)

G. B. Tiepolo: Achilles utešovaný svojou matkou Thetis (18.st.)

J. H. Füssli: Smrť Achilla. Thetis smúti nad mŕtvym Achillom (1780)

P. G. Batoni: Achilles na dvore Lykomeda (1745)

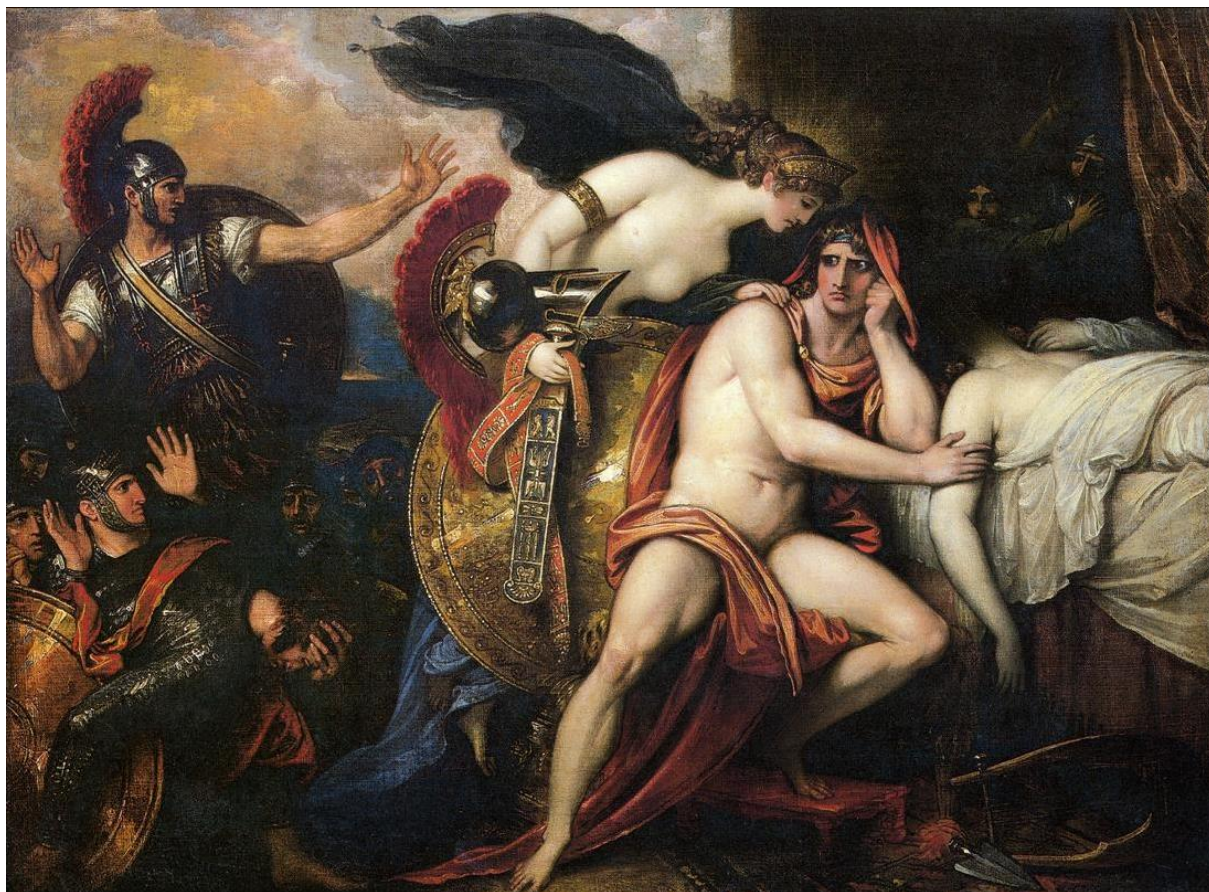
P. G. Batoni: Thetis, Achilles a kentaur Cheiron (1770)

P. Batoni: Thetis zveruje Achilla Cheironovi (18.st.)

P. Batoni: Achilles a kentaur Cheiron (1746)

B. West: Thetis prináša Achillovi brnenie (1806-1808)

B. West: Thetis dáva Achillovi brnenie

M.-M. Droling: Achillov hnev (1810)

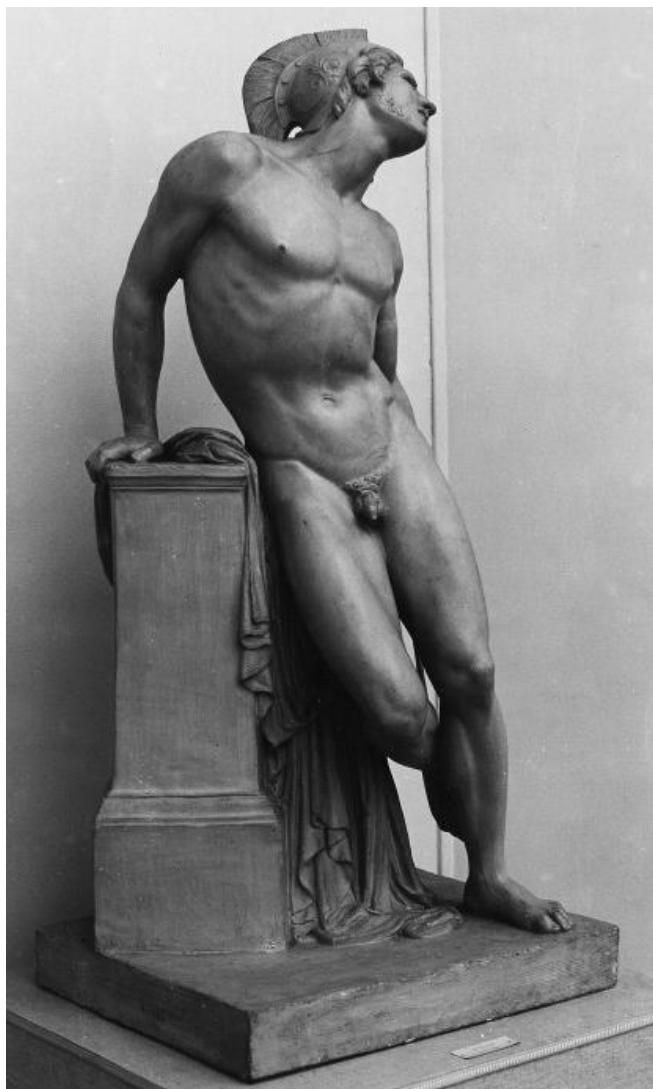
F. L. Bénouville: Hnev Achilla (1847)

J. Bastien-Lepante: Achilles a Priamos (1876)

A. A. Ivanov: Priam prosí Achilla o vydanie Hektorovho tela (1824)

J.-B. Carpeaux: Achilles (19.st.)

S. Wyspiański: Thetis a Achilles (1897)

achinos - www: historický termín pre *mastix*

achiote - krík dosahujúci výšku 5-10 metrov; stromy sú obsypané jasne sfarbenými váčkami so semenami a jeden malý strom achiote dokáže vyprodukovať až 270 kg semena; vyskytuje sa na celom území Južnej a Strednej Ameriky, v Karibskej oblasti a v niektorých častiach Mexika; zo semien achiote sa vyrába jasne sfarbená pasta, ktorá sa pridáva do potravín; je vyvážaná do celého sveta, kde veľmi často nahrádza príliš drahý *šafra*n; často sa používa aj ako prírodné farbivo látok a vlny; občas je pridávané aj do farieb, lakov, náterových farieb, kozmetiky a mydiel; domorodé kmene používajú semená aj dodnes na pomalovanie tiel a farbenie látok; pozri *strom*, *drevo*

achiotte - www: historický termín pre prírodné farbivo *orelán*

Achnaton - v preklade - „Vtelenie Atona“; *faraón* pôvodne Amenhotep IV. ; v egypt. – „*Amón* je spokojný“ alebo „Slnku prospešný“

www: pôvodne mal byť následníkom trónu najstarší syn faraóna Amenhotepa III., korunný princ Thutmose; keď Thutmose predčasne zomrel, prevzal trón prevzal Amenhotep IV.; mladý následník trónu bol korunovaný pod menom Nefercheprure Vaeenre Amenhotep, ktoré si onedlho zmenil podľa svojho boha *Atona* na „Achnaton“

- Achnaton bolo známy náboženskými reformami v dobe okolo 1364-47pr. Kr.; presadzoval kult jediného boha *Atona* namiesto doterajšieho hlavného boha *Amona* (pozri *monoteizmus*, *obrazoborectvo*); bol manželom *Nefertiti* a zomrel v mladom veku za neobjasnených okolností (nenašla sa ani jeho hrobka a *múmie*); jeho nástupca *Smenchkare* bol pravdepodobne po smrti *Nefertiti* jeho spoluvládcom; asi za *Tutanchamonovej* vlády boli *kartuše* s jeho menom kňazmi zmazané, čo sa považovalo za najväčšiu posmrtný trest (napísané meno bolo jednou z posledných podmienok prežívania zosnulého v podsvetí); pozri *El-Amarna*, *amarnský štýl*

a.Chr.(n.) - lat. skratka slovného spojenia „*ante Christum naturum*“ – „pred narodením Krista“

achroit - číra, vodojasná odroda *turmalínu*; pozri *drahokamy*

achromatické farby - tiež *achromatické tóny*; *neutrálne*: čierna, biela, sivá; zaužívané označenie však odmietané niektorými teóriami farieb; odvodené z praktického používania farieb; pozri *neoplasticizmus*

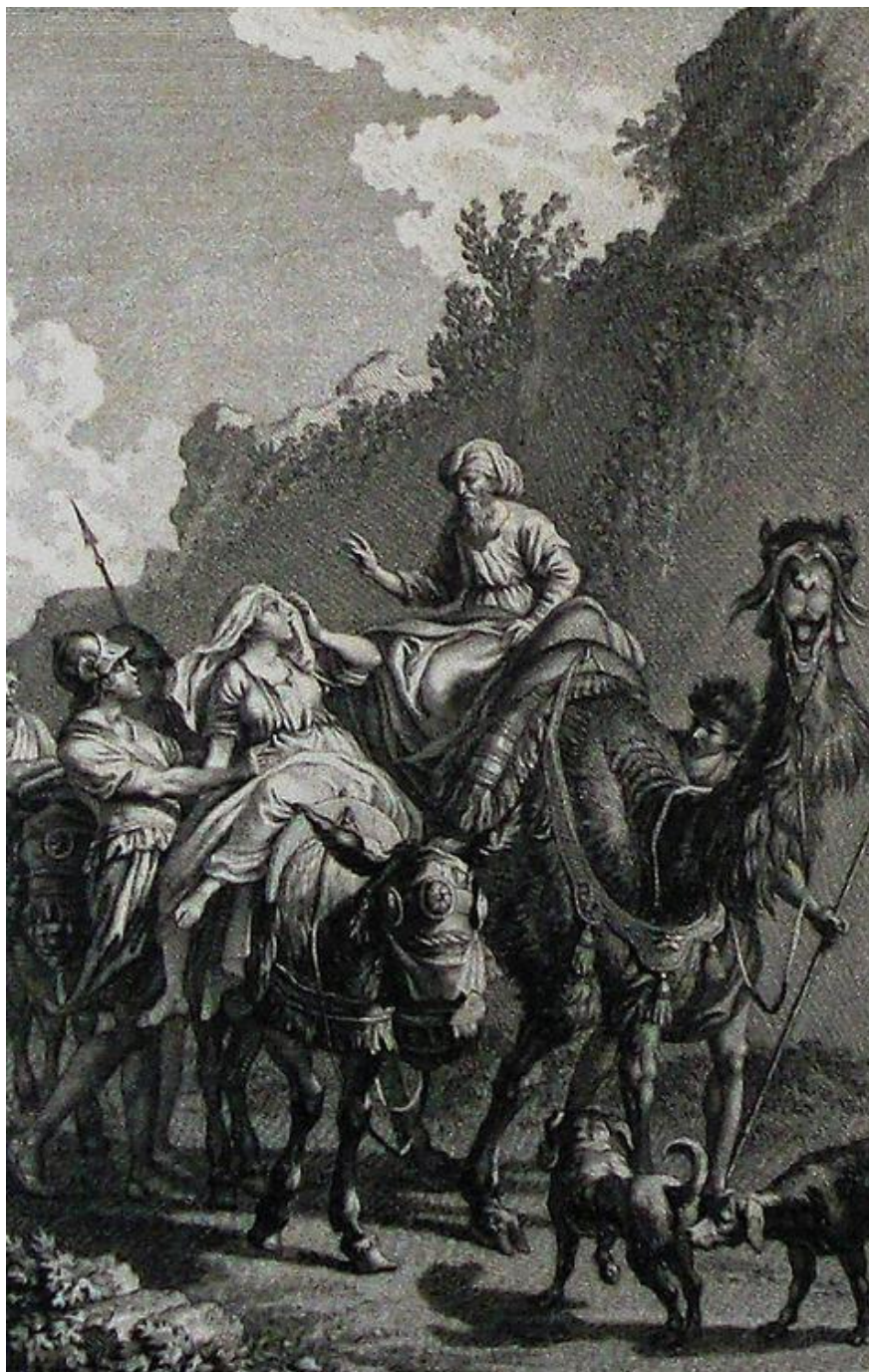
achromatické tóny - tiež *achromatické farby*

achromatický - z gréc. α/α – zápor; χρωμα/chróma – „majúci vzťah ku zraku, vlastnosť zrkového vnemu“

- 1.bezfarebný, nefarbiaci sa
- 2.bez chromatickej chyby

AChRR - umelecká skupina v rámci *proletárskeho umenia*

Achsa - (*Kniha sudcov 1,15*); judského dcér vojvodu Káleba

(*Kniha sudcov 1,15*) Káleb dáva požehnanie Achse (ilustrácia, Philips Medhurst Bible)

Ai - hebr. חַיִּי – „hromada trosiek“; kanaánske kráľovské mesto; podľa Knihy Jozue si ho *Izraeliti* podmanili na druhý pokus;

[https://en.wikipedia.org/wiki/Ai_\(Bible\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ai_(Bible))

G. Doré: Izraeliti sú odohnaní od mesta Ai (Morgan bible, 1240)

G. Doré: Jozue zničil mesto Aj (drevoryt, 1866)

Aiakos/ajakos - gréc. Αἰακός/Aiakos; lat. *Aecus*

-v gréckej mytológii syn Dia a Aigíny, otec *Telamón*a a *Pelea*; pre svoju zbožnosť sa stal spolu s *Mínoom* a *Rhadamanthyom* sudcom v *podsvetí*; otec kráľa *Pelea*, ktorého mu porodila *Cheirónova* dcéra *Endeida*

Aiás Malý - gréc. Αἴας μικρός/Aias mikros; μικρός/mikros – „malý“

-v gréckej mytológii syn lokridského kráľa Oilea, brat Medóna; po Achillovi najrýchlejší bežec z gréckych hrdinov pred Trójou; jeho nevlastným bratom bol Teukros, syn Hesiony; bol jedným z vybraných bojovníkov v trójskom koni; po pádu Tróje zneuctil Priamovu dcéru Kassandru; z vojny sa však domov nevrátil, stroskotal na lodi pri brehoch ostrova Euboi; Poseidón sa nad ním zľutoval a dal vyniesť jeho telo na breh; jeho spupnosť, s akou vyzýval priateľov, aby si brali príklad z jeho sily a odvahy, urazila Poseidóna, ktorý trojzubcom udel do skaly, aby sa zrútila a pochovala Aiása

Aiás Veľký - gréc. Αἴας μέγας/Aias megálos; μέγας/megálos – „veľký“

-v gréckej mytológii po Achillovi najstatočnejší z gréckych hrdinov v Trojskej vojne; jedným z jeho veľkých činov bola záchrana tela padlého Achilla z rúk Trójanov

Aias s mŕtvou Achillea (antická keramika)

aiban - formát japonských drevených dosiek
airbrush -

http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techiky.pdf

Aicis - Akkis

Aidon - gréc. Αἰδών/Aidon < αἰδών/aidoni – „slávik“; lat. Aedon

www: v gréckej mytológii Prokné, dcéra Pandíona/Pandarea v Efeze; manželka tráckeho kráľa Térea; jej sestra Filoméné znásilnená Pandíonom spolu so sestrou zabili kráľovského syna Itisa; obe premenené Diom na vtákov (pozri Aedón – „slávik“; metamorfóza); podľa nej verzie mala v úmysle zavraždiť spiaceho najstaršieho syna bohyne Niobe, ale omylom zabila vlastného syna Itisa, ktorý spal v rovnakej miestnosti; Zeus sa zľutoval nad žiaľom Prokné a zmenil ju na sláviku; jeho pieseň je nárekom za svojím mŕtvym synom

Aietes/ajetes - gréc. Αἰήτης/Aietes; lat. Aeetes (Zamarovský)

-v gréckej mytológii kráľ Kolchidy, ktorý strážil zlaté rúno (pozri Iáson); syn boha slnka Helia a okeanidy Persy

R. Boyvin podľa L. Thiryho: Jason prichádza do Kolchidy a objíma Aeeta (rytina z cyklu Príbeh Jásona a zlatého rúna, 1563)

Aigaión/ajgajon - gréc. Αἰγαίον/Aigaion – „egejský“

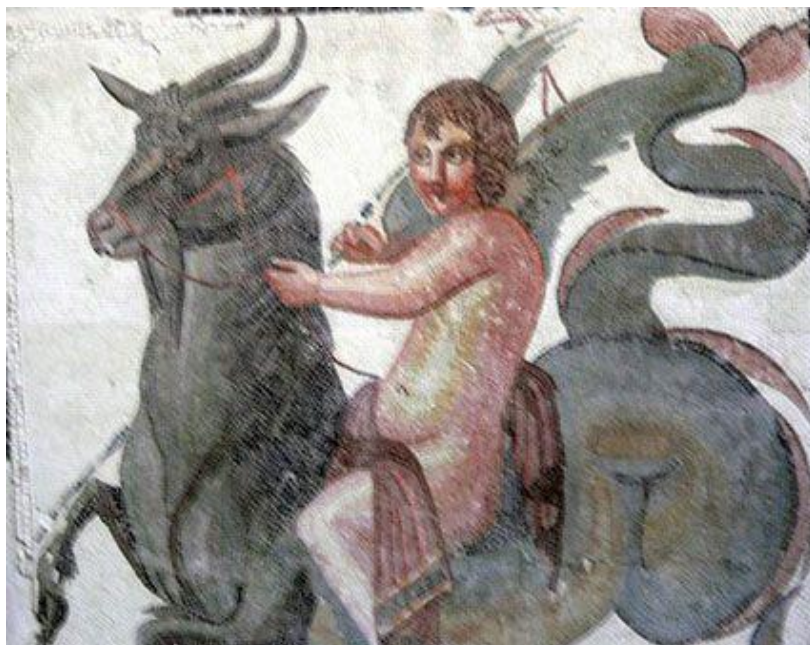
Zamarovský v súvislosti s heslom *Briareos*: podľa niektorých gréckych mýtov splýva s iným (ako storukým obrom Briareom) Aigaión

Aigeus - gréc. Αἰγεύς/Aigeus; lat. *Aegeus*

Zamarovský v súvislosti s heslom *Theseus*: Theseus sa narodil v Troizene a keď jeho otec Aigeus odchádzal do *Atén* za vládarskymi povinnosťami, zanechal mu iba meč a sandále, ktoré zavalil ťažkým kameňom; rátal s tým, že keď syn dospeje, bude mať dosť síl kameň odvaliť; keď sa po rokoch Theseus dostal do *Atén*, jeho otec bol už starý a svojho syna nespoznal; spoznala ho však čarodejnica *Medeia*, ktorá opantala kráľa sľubmi, že ak sa s ňou ožení, urobí ho opäť mladým; z obáv pred Theseom nahovorila starého kráľa Aigea, aby syna otrávil; pri hostine kráľ zazrel Theseov meč a jeho sandále a spoznal svoje dary; prekliat *Medeiu*, vyhnal ju a ustanovil Thesea za svojho nástupcu

-aténsky kráľ; za trest, že zabil *Mínoovho* syna *Androgea*, lebo zvíťazil v aténских hrách (pozri *panaténske hry*), muselo mesto odvádzať siedmich chlapcov a siedmich dievčat pre obľudu *Mínotaura*; Aigeov nevlastný syn Theseus (Theseovým skutočným otcom bol *Poseidon*), sa dobrovoľne prihlásil, aby mohol obľudu zničiť; pri úspešnom návrate zabudol na dohovorený signál vymeniť čierne plachty za biele a Aigeus sa vrhol z pobrežnej skaly do mora, ktoré po ňom dostalo názov Egejské more; pozri *Médea*

Aigiapan - antické *monštrum* podobné vodnému koňovi *hippokampovi*, ktoré má však hornú polovinu tela v podobe kozoroha; hoci ide o vodné monštrum, vzťahuje sa skôr k súhvezdiu Kozoroha ako k vodnému svetu *Neredíd*; porovnaj *bohovia vodní*: *pardalokampus*, *taurokampus*, *leokampus*; *zvieratník*

Okrídlený Eros na aigiapanovi (rímska mozaika)

aigis - gréc. αἰγίς/aigis – „kozina“; lat. *aegis*

-pôvodne zrejme označenie *kozy* alebo *nymfy Amaltheie*; aigis sa nazýval aj *Diov štít* zhotovený z kože kozy *Amaltheie* (potom aj s hlavou *Medúzy*; pozri *gorgoneion*; porovnaj mýtus so štítom s kožou *Giganta Pallanta*); štít aigis vykoval a vytepal *Héfaistos* a mal ochrannú moc; *Zeus* ho požičiaval svojim deťom, najčastejšie *Aténe*, ktorej sa stal nakoniec *atribútom*, rovnako občas aj *Apolónovi* a *Aresovi*; aigist s *gorgoneionom*, ktorý *Aténe* venoval *Perseus*, pokrýva ramená a hrud' bohyně, v *archaickom* období aj chrbát; aigis *Dia* a *Atény* bol aj z kože *hada* (hlava *Medúzy* mala namiesto vlasov hadov); aigist postupne stratil *apotropajnú* povahu; v neskorej antike iba ozdobný *atribút* *Atény* a rímskych cisárov, ktorí ním zdôrazňovali svoju moc (pozri *insígnie*); pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie* a *prirovnania*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Egida>

Podľa J. Saenredama: Aténa opierajúca sa o svoj štít (rytina, 1596)

Aigisthos - Aigistos

Aigle - gréc. Αἰγλῆ/Aigle; lat. Aegle

-v gréckej mytológii jedna z Hesperidek; jedna z Heliad, sestier Faetóna; podľa jednej verzie matka Charitek, ktoré porodila Héliovi; pozri Erytheia, Hesperethúsa

Aigistos - gréc. Αἰγιστος/Aigistos alebo Αἰγισθος/Aigisthos; lat. Aegistus

www: v gréckej mytológii syn mykénskeho kráľa Thyesta a Thyestovej vlastnej dcéry Pelopie, ktorá netušila, kto je muž, čo ju znásilnil; Aigistos bol milenec Klytaimnestrý; bratanec a neskôršie vrah mykénskeho kráľa Agamemnóna, ktorého potom zabil Agamemnónov syn Orestes; Homér Aigista nazval ľstivým zradcom a tento prívlastok mu zostal už u Aischyla, Euripida, Sofokla, rovnako ako W. van Goetha, Sartra a ď.; pozri Átreus a Thyestés

www v súvislosti s heslom Thyestes: Átreus sa rozhodol svojho brata Thyesta hľadať, ale objavil iba jeho posledného syna Aigistha, ktorého matkou bola Thyestova vlastná dcéra Pelopia; Átreus

priviedol Aigistha do *Mykén* a vychoval ho ako vlastného so svojimi synmi *Agamemnonom* a *Menelaom*; a práve tí dvaja vypátrali Thyesta a priviedli do *Mykén*; Átreus uvrhol Thyesta do väzenia a prikázal Aigisthovi, aby ho zabil; ako náhle Thyestes uvidel svojho syna, prehovoril ho k pomste; Aigistos sa vrátil ku kráľovi a oznámil splnenie úlohy; keď Átreus pripravoval na brehu mora pohrebnú hranicu pre brata Thyesta, Aigistos ho prebodol rovnakým mečom, akým mal zabiť svojho otca; potom na mykénsky trón zasadol Thyestes spolu so svojim synom Aigisthom a spoločne kruto vládli; ich vláda nemala dlhé trvanie, lebo Átreov syn Agamemnon, ktorý spolu so svojim bratom Menelaom uprchol do Sparty ku kráľovi Tyndareovi, sa u Thyesta ohlásil ako cudzinec; len čo vstúpil do kráľovskej siene, tasil meč a jedinou ranou Thyesta zabil; vyhnal Aigistha a vyhlásil sa mykénskym kráľom; kruté činy mykénskych vládcov boli výsledkom nákazlivej sily, *miazmy*, ktorú vytvorili ukrutné činy mykénskeho kráľa *Átreu* (Átreova ukrutnosť vyvrcholila, keď dal pripraviť vynikajúce jedlo zo synov nenávideného brata Thyesta a brata pozval ho na svoj hrad a ponúkol mu jedlo počas hostiny) a ktorá trvala tri generácie

Vražda Aigista Orestom a Pyladom (červenofigúrová oinoche, 430-400 pr.Kr.)

Aigyptos - gréc. Αιγυπτος/Aigyptos – „Egypt“; lat. *Aegyptus*

-v gréckej mytológii syn Epafa, ktorý pomenoval zem (*Egypt*), kde *Ió* porodila jeho otca; pozri *Danaos*, *Pelagos*

Zamarovský v súvislosti s heslom *Ptah*: *Hutkaptah* znamená v preklade „palác Ptahovho Ka“; náboženské meno *Menneferu* (*Memfis*) sídla jedného z hlavných egyptských bohov Ptaha; vyslovovalo sa približne „hykuptah“; takto znejúce meno mesta si Gréci prispôbili vlastnej výslovnosti a preniesli ho na celú krajinu; tak vzniklo slovo Aigyptos, latinské Aegyptus a z neho naše *Egypt*; vzniklo z neho aj meno Gibt, ktorým označovali Arabi po dobytí Egypta (r. 640-642) tamojšie pôvodné obyvateľstvo kresťanského náboženstva; z tohto mena, prevzatého európskymi jazykmi, vzniklo naše slovo *Kopti* - *Koptovia*

Aiakos - gréc. Αἰακός/Aiakos; lat. *Aeacus*

-v gréckej mytológii brat *Mínoa* a *Rhadamantysa*, jeden zo sudcov v *podsvetí*

Aiolos/ajolos - gréc. Αἰολός/aiolos; lat. *Aeolus*

- 1.v gréckej mytológii boh, vládca vetra, syn Hippota; vládcom nad vetrami, ktoré držal pod zámokou a vypúšťal podľa svojej ľubovôle alebo príkazu bohov; pozri *bohovia vetra*
- 2.otec thesalského kráľa Kretea a korinského kráľa Sifyfa
- 3.thesalský kráľ, praotec Aiolor; jeho vnukom bol *Iáson*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Eolo>

[http://it.wikipedia.org/wiki/Eolo_\(Elleno\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Eolo_(Elleno))

G. Bonasone: Neptún upokojuje búrku - rozpútanú Aeolom proti flotile Aeneasa (rytina, 1531-1576)

Aine - keltská bohyňa lásky; jej symbolom je *jablko* (Krämer-Trenkler); pozri *keltská mytológia, láska*

Aineas/ajneas - gréc. Αἰνεας/aineas; lat. *Aeneas*

Aiodovia/ajodovia - gréc. αἰόδος/aiódos – „spevák“

-starogrécki potulní speváci epických piesní, predchodkyň eposov; sprevádzaní hrou na *forming* alebo *kitharu*; pozri *grécke hudobné nástroje, grécka antická kultúra*

Aiolos - gréc. Αἰολός/Aiolos; lat. *Aeolus*

v gréckej mytológii:

1. syn vládcu *Hippota*, vládca nad vetrami; držal ich pod zámokou a vypúšťal podľa vlastnej ľubovôle alebo podľa príkazu bohov; sídlil na ostrove Aiolií (ostrov pri severnom pobreží Sicílie,

jeden z Lipárskych ostrovov), podľa inej povesti v *Thrákii*; podliehali mu vetry *Boreas*, *Notos*, *Euros*, *Zefyros*; jeho dcérou bola *Alkyoné*, manželka kráľa *Keyxa*; pozri *Odyseus*
2. thesalský kráľ, otec iolského kráľa *Kreteia* a korinského vládcu *Sizyfa*
3. vnuk vládcu vetrov *Aiola*, syn kráľovnej *Melanippy* z *Ikarie* a boha *Poseidóna*; považovaný tiež za praotca *Aiolov* a jeho brat *Boiotos* za praotca *Boiánov*

Aiolovia - podľa tradície jeden z hlavných *gréckych kmeňov* na severozápadnom pobreží *Malej Ázie*, ktorý sa zúčastňoval na *mykénskej kultúre* spolu s *Achájcami*; za ich praotca sa považoval thesalský kráľ *Aiolos*

pozri *Lesbos*; *Pergamon*; *grécka antická kultúra*; *grécka mytológia*

Aion (boh) - gréc. Αἰών/*Aión*; helenistický boh spojený s časom, *gul'ou* alebo *kruhom* zahŕňajúcimi celý vesmír, a *zverokruhom*; čas zastúpený *Aiónom* je neobmedzený na rozdiel od *Chrona* ako vyjadrenia empirického času rozdeleného do minulosti, prítomnosti a budúcnosti; *Aión* je teda boh *večnosti*, spojený s tajomnými náboženstvami zaoberajúcimi sa posmrtným životom, ako sú *mystériá Kybely*, *Dionýza*, *Orfea* a *Mitry*; v latinskom podaní môže byť zobrazený ako *Aevum* alebo *saeculum*; zvyčajne je v sprievode zeminy alebo bohyne matky, ako *Tellus* alebo *Cybele*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Aion>

[https://en.wikipedia.org/wiki/Aion_\(deity\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Aion_(deity))

http://www.tertullian.org/rpearse/mithras/display.php?page=selected_monuments

Aión (mramor)

Aión (mramor)

Airāvata/Airāvataṃ - *sanskrt*; v jazyku *dévanagari*: अइरआवअटअ /Airāvata; अइरआवअटअम / Airāvataṃ;
v hind. ओगीनो /Airāvata

www: v hindskej mytológii je Airāvataṃ – „medzi slonmi ušľachtilý“ (hind. gja-indránám); je zrodený mútením *mliečneho oceánu* oddanými polobohmi a démonmi (asurovia), ktorí chceli získať *sómu*, nápoj nesmrteľnosti; okrem *nektáru* vznikol stĺkaním i jed, ktorý vypil boh *Šiva*; z mliečneho oceánu vzišlo veľa rôznych iných bytostí, medzi nimi aj kôň zvaný Uccaiḥśravá a biely slon Airāvata; obe tieto zvieratá majú zvláštny význam, pretože boli zrodené z nektáru a obe predstavujú *Kršnu*; Airāvata je jazdecký zvierat'om/*vátaqna* indického boha *Indru*

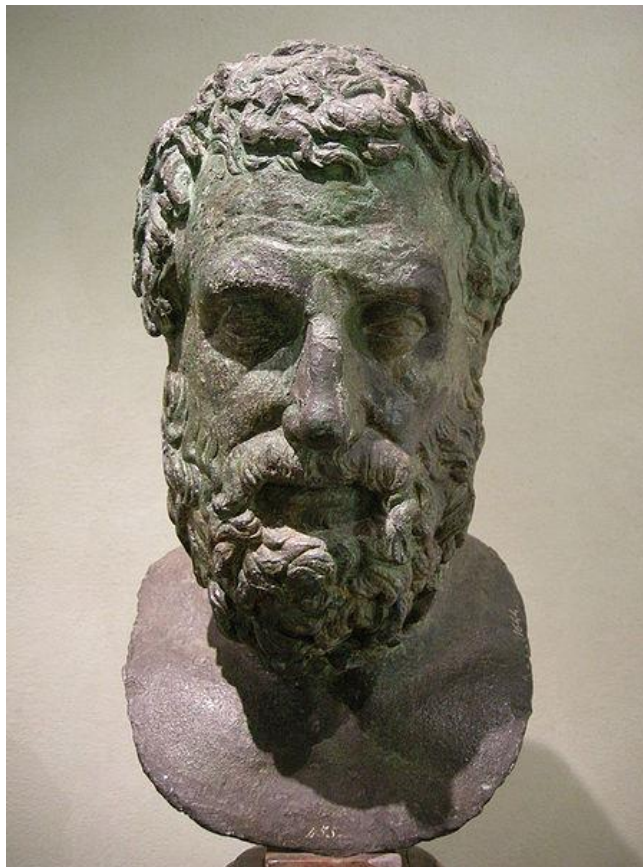
airport art/érpót art - z angl. – „*letiskové umenie*“; anonymné výtvarné diela predávané na afrických letiskách; kedysi ovplyvnili stúpecov *kubizmu*, *expresionizmu*, *fauvizmu* a d.; napriek komerčnej povahe zachovávajú si pôvodné národné rysy a ľudovosť; predstavujú zrejme prechodné obdobie a možnú základňu nového typu afrických národných umení; v súčasnosti do tradičných materiálov a technik aj inšpiratívnych prameňov zasahujú nové, najmä európske podnety; pozri *etnické umenie*

Aisa - gréc. Αἴσα/Aisa

-v *gréckej mytológii* personifikovaný *osud*, ale na rozdiel od *Moiry* predstavuje osud, proti ktorému je možné bojovať; bojuje proti nemu človek zo svojvôle, pýchy alebo vášne; v prekladoch *Homéra* sa postupne strácal rozdiel medzi *Moirou* a *Aisou*

Aischylos - gréc. Αἰσχύλος/Aischylos; (†456pr.Kr.); grécky básnik; hlavnou myšlienkou jeho diel je, že ľudský i božský poriadok sa zdokonaľujú a ručiteľom za ne je najvyšší boh *Zeus*, ktorý trestá človeka, ak pýcha človeka naruší danú rovnováhu sveta; Aischylos je klasikom *tragédie*, ktorú zdokonalil zavedením druhého herca; posilnil dialogickosť a dramatickosť; tretieho herca zaviedol až podľa *Sofokla* (pozri *protagonista*, *deuteronista*, *tritagonista*); pozri *grécke antické divadlo*; *labutia pieseň* (Biedermann)

<http://it.wikipedia.org/wiki/Eschilo>

Autor neuvedený: Aischylos (renesančná busta)

Aisón - gréc. Αἰσών/Aison; lat. Aeson

-v *gréckej mytológii* kráľ *Iolku* v *Thesálii*, manžel *Eteoklymény*, otec *Iasona*; brat *Pelias* ho zbavil vlády za pomoci ozbrojencov; keď sa mu krátko potom narodil *Iason*, z obavy pred *Peliasom* ho prehlásil za mŕtveho a tajne ho odniesol do hôr, kde ho zveril do opatery *kentaúra Cheirónu*; pozri *Aiolos*

Aiter - gréc. Αἴθερ/Aiter; lat. *Aether*

-v teológii jasné Svetlo zrodené z Temna - *Ereba* a temnej Noci - *Nyx*; v *gréckej mytológii* boh jasného Svetla (pozri *bohovia svetla*), syn boha *Ereba* a bohyně *Nyx/Nykté*; v mýtoch sa objavuje zvyčajne v spoločnosti svojej sestry, bohyně jasného dňa, *Hemery*; v neosobnom zmysle znamená jeho meno (známejšie v tvare *éter*) jednak vzduch, jednak látku jemnejšiu ako vzduch, ktorá naplňa výšky, kde sídlia *hviezdy* a *bohovia*; niekedy sa ním označuje aj *nebo* a *vesmír*; so zobrazovaním Aitera mali antickí umelci ťažkosti; zvyčajne mu dávali podobu krásneho mladíka; (Diov oltár v *Pergame* z 180-160 pr.Kr., dnes Štátne múzeá v Berlíne)

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Aith%C3%A9r>

Aitra - gréc. Αἴτρα/Aitra; tiež *Aethra*, *Etra*; lat. *Aetra*

-v *gréckej mytológii* dcéra kráľa *Pitea*, manželka alebo milenka aténskeho kráľa *Aigea*; matka *Thesea*; oficiálne bol otcom *Aigeus*, neoficiálne ho porodila *Poseidónovi*

[http://en.wikipedia.org/wiki/Aethra_\(Greek_mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Aethra_(Greek_mythology))

N.-G. Brenet: Aetra ukazuje svojmu synovi Theseus miesto, kde skryl jeho otec svoje zbrane (1768)

N.-G. Brenet: Mladý Theseus hľadá zbrane svojho otca (1769)

aitstein - www: historický termín pre jantár

www: historický termín pre jantár je *agštejn*, *akštyn*, *aitstein*; termíny *bernstein*, *agstein*, *agštajn* sú odvodené od slova Bernen – „pálenie“, lebo kameň je horľavý

Aitvaras - litovský *démon*, *škriatok*; je tiež známy pod inými menami, ako je Kaukas, Pūkis, Damavykas, Sparyžius, Koklikas, Gausinėlis, Žaltvikšas a Spirukas; jeho meno nie je uspokojivo vysvetlené; Aitvaras, démonický príbuzný litovského boha *Velinasa* a lietajúceho draka *Pukis*; objavuje sa v podobe lietajúceho *ohnivého hada*, bieleho alebo čierneho kohúta s ohnivým chvostom (meteorit), čiernej vrany, čiernej mačky alebo zrno zvracajúceho *kohúta* na dvore; Aitvaras je nositeľom *zrna*, *mlieka* a *peňazí*; je ale tiež zradným *zlodejom*, okráda tých, ktorých nemá rád, a ich veci dáva iným, a to predovšetkým tým, ktorí ho rešpektujú; ak sa nahnevá, zničí všetky *poklady*, spáli dom, prinesie *vši* alebo spôsobí *vyrážku*, ktorej sa nedá zbaviť; podľa mnohých zdrojov je možné si ho získať, ale cenou je duša človeka; sa Aitvaras sa liahne zo sedemročného (v inej verzii 9 až 15 ročného kohúta, z *kohútieho vajcia* schovaného v podpazuší alebo zo semenníka divokého *kanca* alebo *čierneho žrebca*; v neskorších zdrojoch je považovaný za *incuba*; v prípade, že Aitvaras zomrie, stáva sa iskrou; pozri *litovskí bohovia*, *slovanská mytológia*

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%83%D0%BA%D1%96%D1%81> (Pukis, lietajúci drak)

<https://de.wikipedia.org/wiki/Aitvaras>
<http://slavonie.org/2010/12/14/litevsky-buh-velnias/>